

FIȘA DISCIPLINEI

Sentențiarii Evului mediu târziu

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Școala Doctorală de Filosofie
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Doctorat
1.6. Programul de studii / Calificarea	Doctorat / Doctor în Filosofie (nivel 8 CNC/EQF)
1.7. Forma de învățământ	Frecvență, Frecvență redusă

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Sentențiarii Evului mediu târziu			Codul disciplinei	SDF06
2.2. Titularul activităților de curs	prof. univ. dr. Alexander Baumgarten				
2.3. Titularul activităților de seminar	prof. univ. dr. Alexander Baumgarten				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Opțional	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină de specializare (DS)	
2.8. Limba de predare	Română				

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					70
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					60
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat (consiliere profesională)					30
Examinări					6
Alte activități					8
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				214	
3.8. Total ore pe semestru				250	
3.9. Numărul de credite				10	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	<ul style="list-style-type: none"> cunoștințe de istoria filosofiei medievale, teoria științei, istoria culturii

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
--------------------------------	--

	Prezență obligatorie la 70% din numărul total al orelor de curs.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Elaborarea și prezentarea referatelor și a lucrărilor practice. Participarea la evaluarea finală nu este condiționată și nu este obligatorie

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	a) cunoștințe avansate în domeniul Filosofie; b) capacitatea de identificare, formulare și soluționare într-o manieră creativă a problemelor de cercetare; c) stăpânirea metodelor și tehnicilor de cercetare avansată în Filosofie;
CP4	h) înțelegerea și capacitatea de aplicare a principiilor și valorilor eticii cercetării științifice în domeniul Filosofie.
CP5	i) abilități lingvistice la nivel academic în limbi de circulație internațională necesare documentării și elaborării de lucrări științifice
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	d) abilități de inter-relaționare și de lucru în echipă; f) cunoștințe privind managementul carierei, precum și însușirea de tehnici privind căutarea unui loc de muncă și de creare de locuri de muncă pentru alții;
CT3	h) cunoștințe privind gândirea critică, inclusiv aptitudinea de a analiza, interpreta sau formula raționamente în diferite contexte; i) cunoștințe privind utilizarea legislației în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	1. Studentul-doctorand demonstrează cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul de studiu Filosofie.	1. Studentul-doctorand deține și aplică abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare în Filosofie
CP2	2. Studentul-doctorand demonstrează cunoștințe avansate aflate la granița dintre diferite domenii socio-umane	2. Studentul-doctorand deține și aplică abilități de inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale din domeniile socio-umane
CT1	1. (Responsabilitate și autonomie) Studentul-doctorand demonstrează un nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională.	1. (Responsabilitate și autonomie) Studentul-doctorand demonstrează un angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă ori de studiu, inclusiv cercetarea.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul-doctorand demonstrează cunoștințe la cel mai avansat nivel privind metodele de cercetare în domeniul Filosofie în aria filosofiei medievale
2. Studentul-doctorand demonstrează cunoștințe la cel mai avansat nivel privind managementul proiectelor de cercetare

3. Studentul-doctorand demonstrează cunoștințe la cel mai avansat nivel privind scrierea academică și redactarea tezei de doctorat

Abilități academice specifice (Specific academic skills)

1. Studentul-doctorand deține și aplică metodele de cercetare cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare în Filosofie în aria filosofiei medievale
2. Studentul-doctorand deține și aplică abilități avansate de documentare și demonstrează capacitatea de a redacta lucrări științifice și alte materiale academice la un nivel avansat, precum și de a le valorifica prin publicare
3. Studentul-doctorand demonstrează un angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei aflate în avangarda unei situații de studiu, inclusiv cercetarea doctorală, precum și capacitatea de aplicare a principiilor și valorilor eticii cercetării științifice în domeniul Filosofie.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ¹
Teorii ale științei în Evul Mediu	prelegere, problematizare, dezbateri	
Nașterea ideii teologiei ca știință în sec XII	prelegere, problematizare, dezbateri	
Genul literar al Sentințelor și impunerea lui universitară	prelegere, problematizare, dezbateri	
Primele comentarii la Sentințe: Alex din Hales, Bonaventura	prelegere, problematizare, dezbateri	
Noua epistemologie și dezbaterile ei: Scotus, Ockham, Aureolus	prelegere, problematizare, dezbateri	
Revenirea lui Augustin în secolul al XIV-lea: Thomas de Argentina	prelegere, problematizare, dezbateri	
Teologia engleză și problema obiectului cunoașterii: Holkot, Wodeham, Chatton	prelegere, problematizare, dezbateri	
Teologia engleză la Paris: Grigore de Rimini	prelegere, problematizare, dezbateri	
Crizele doctrinare de după Grigore	prelegere, problematizare, dezbateri	
Godescalc de Nepomuk și recuperarea comentariului său	prelegere, problematizare, dezbateri	
Posteritatea cistercienilor în sec. XIV	prelegere, problematizare, dezbateri	
Bibliografie		
<p>ADAM WODEH., <i>Lectura</i> = ADAM WODEHAM, <i>Lectura secunda in librum primum Sententiarum, Prologus et Distinctio Prima</i> - ed. R. Wood - G. Gál, New York, 1990.</p> <p>ADAM WODEH., <i>In Sent.</i> = ADAM WODEHAM, <i>Super quatuor libros Sententiarum</i>, manuscris al Bibliotecii Universității Sorbonna, Paris, ms. 193.</p> <p>ADAM WODEH., <i>In Sent. (abrev. Oyta)</i> = ADAM WODEHAM, <i>Super quatuor libros Sententiarum</i>, Paris, 1512 (incunabulul conține abrevierea lui Henricus Totting de Oyta, din a doua jumătate a secolului al XIV-lea).</p> <p>ALEX. DE HALES, <i>Summa Fr. Alexandri</i> = ALEXANDER DE HALES, <i>Summa theologica seu sic ab origine dicta 'Summa fratris Alexandri'</i> - ed. P. Collegii S. Bonaventura, t. 1, Quaracchi, 1924.</p> <p>ALFONSUS TOL., <i>Super I Sent.</i> = ALFONSUS VARGAS TOLETANUS, <i>Lectura super primum Sententiarum</i>, Veneția, 1490.</p> <p>CHATTON, <i>Rep.</i> = WALTER CHATTON, <i>Reportatio et Lectura super Sententias: Collatio ad librum primum et Prologus</i>, ed. J. C. Wey, Toronto: PIMS (Studies and Texts, 90), 1989.</p> <p>CHATTON, <i>Sent., dist. 1-9</i> = WALTER CHATTON, <i>Reportatio super Sententias</i>, Liber I, distinctiones 1-9, Edited, with an introduction and notes, by Joseph C. Wey, CSB and Girard J. Etzkorn, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto, 2002.</p>		

¹De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminarcum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

CHATTON, *Sent., dist. 10-48* = WALTER CHATTON, *Reportatio super Sententias*, Liber I, distinctiones 10-48, Edited, with an introduction and notes, by Joseph C. Wey, CSB and Girard J. Etzkorn, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto, 2002.

DURANDUS, *In Sent.* = DURANDI A SANCTO PORCIANO *In Sententias theologicas Petri Lombardi commentariorum libri quatuor*, Venetiis, 1563.

GREG. ARIM., *In I Sent.* = GREGORIUS ARIMINENSIS, *Lectura super Primum et Secundum Sententiarum* - ed. D. Trapp - V. Marcolino - W. Eckermann - M. Santos Noya - W. Schultze - W. Simon - W. Urban - V. Vendland (*Spätmittelalter und Reformation Texte und Untersuchungen*, 6), Berlin - New York; t. I (Prol., et dist. 1-6):1981; t. II (dist. 7-17): 1982.

HOLKOT, *In Sent.* = ROBERTI HOLKOT, *In quatuor libros Sententiarum quaestiones argutissime. Quaedam (ut ipse auctor appellat) conferentiae. De imputabilitate peccati quaestio longa. Determinationes item quarundam aliarum quaestionum*, Lyon, 1518.

HOLKOT, *Utrum haec ...* = [ROBERTI HOLKOT] *Utrum haec sit concedenda: Deus est Pater et Filius et Spiritus Sanctus*, în H. G. Gelber, *Logic and the Trinity. A Clash of Values in Scholastic Thought (1300-1350)*, ed. Ann Arbor, 1974.

OCKHAM, *In I Sent. Ord.* = GUILLELMUS DE OCKHAM, *Scriptum in librum primum Sententiarum (Ordinatio)* - ed. G. I. Etzkorn - F. E. Kelly (*Opera theologica*, I), The Franciscan Institute of St. Bonaventure University, New York, 1967.

PETR. AUREOL., *Script.* = PETRUS AUREOLUS, *Scriptum super primum Sententiarum*, ed. E. Buytaert, New York-Louvain-Paderborn, 1952.

PETR. LOMB., *Sent.* = PETRUS LOMBARDUS, *Sententiae in IV libris distinctae I-II* - ed. I. Brady (*Spicilegium Bonaventurianum*, 4-5), Grottaferata, 1971-1981.

RICH. DE MEDIAV., *Super Sent.* = RICHARDUS DE MEDIAVILLA, *Commentarium super quattuor libros Sententiarum*, Brescia, 1591.

RODINGTON, *In Sent.* = JOHANNES DE RODINGTON, *Commentarius in IV libros Sententiarum*, cf. TACHAU (1988)

THOM. AQ., *Summa theol.* = THOMAS DE AQUINO, *Summa theologica (Opera iussu Leonis XIII P.M. edita)*, Roma, 1882-1948.

THOM. ARG., *In Sent.* = THOMAS DE ARGENTINA, *Commentaria in IV libros Sententiarum*, Genova, 1585.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
Studiu de text aferent cursului: Augustin	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: Boethius	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: Abelard	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: Petrus Lombardus	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: Alexander din Hales	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: Toma din Aquino	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: W. Ockham	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: Adam de Wodeham	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: Grigore din Rimini	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: Godescalc de Nepomuk	referat, problematizare, dezbateri	
Studiu de text aferent cursului: Augustin	referat, problematizare, dezbateri	
Bibliografie		

BRÎNZEI - SCHABEL (2014) = BRÎNZEI, M. - SCHABEL, C., "The Past, Present, and Future of Late Medieval Theology: The Commentary of Nicholas of Dinkelsbühl", în ROSEMAN, P. (ed.), *Medieval Commentaries on the Sentences of Peter Lombard*, Vol. 3, Leyde, Brill, 2014, pp. 174-266.

CHENU (1943) = CHENU, M.-D., *La théologie comme science au XIIIème siècle*, ed. J. Vrin, Paris, 1943 (ed. a II-a: 1969).

COLISH (1994) = COLISH, M. L., *Peter Lombard*, 2 vol., Leyde, Brill, 1994.

CONTI (2004) = CONTI, A. D., "Complexe significabile and Truth in Gregory of Rimini and Paul of Venice", în MAIERÛ, A., VALENTE, L. (eds.), *Medieval Theories on assertive and non assertive language*, ed. Olschki, Firenze, 2004, pp. 473-494

CORBINI (2017) = CORBINI, A., *Notitia intuitiva and complexe significabilia în the 1340's at Paris: from Alfonsus Vargas to peter Ceffons*, în *Philosophical Psychology in late Medieval Commentaries on Peter Lombard's Sentences. Actes of the XIVth Annual Symposium of the S.I.E.P.M.*, Nijmegen 28-30 Octobre 2009, ed. M. Brînzei, C. Schabel, Brepols, Turnhout, (în curs de publicare, consultat prin amabilitatea editorilor).

COURTENAY (1978) = COURTENAY, W. J., *Adam de Wodeham, an Introduction to his Life and Writings*, ed. Brill, Leiden, 1978.

COURTENAY (1985) = COURTENAY, W. J., *Schools and Scholars in Fourteenth Century England*, Princeton, 1985.

COURTENAY (1991) = COURTENAY, W. J., "The Articles Condemned at Oxford Austin Friars in 1315" în W. J., Oberman, H. A. et al. (eds.), *Via Augustini. Augustin in the Later Middle Ages, Renaissance and*

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ²	9.2 Metode de evaluare ³	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	apacitatea de intelegere a genului de compoziție argumentativă studiat	examinare orală	50 la suta
9.5 Seminar/laborator	capacitatea de intelegere a genului de compoziție argumentativă studiat	examinare orală	50 la suta
9.6 Standard minim de promovare			
...			
<ul style="list-style-type: none"> capacitatea de corelare a celor predate cu propriul proiect de cercetare 			

Data completării:

Iunie 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

Iulie 2025

Semnătura directorului de departament

Prof. dr. Frunză Mihaela-Cornelia

² Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

³ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABES-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABES-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

